

Οι X-Filers

Ζαν-Πιερ Καρασό, Ζιλ Ντωβέ, J.H., D. Martineau

«...η Καταστασιακή Διεθνής δεν πρέπει να κρίνεται με βάση τις επιφανειακά σκανδαλώδεις πτυχές ορισμένων εκδηλώσεων μέσω των οποίων εμφανίζεται, αλλά με βάση την ουσιαστικά σκανδαλώδη κεντρική της αλήθεια».

Καταστασιακή Διεθνής

«Δυστυχώς για εμάς, είχαμε δίκιο».

Αμαντέο Μπορντίγκα

Ερχόμενος αντιμέτωπος με τον εισαγγελέα Πινάρ, ο Φλωμπέρ υπεραμύνθηκε της ηθικής της Μαντάμ Μποβαρύ. Ένας τέτοιος ρόλος θα ήταν λιγότερο πειστικός για εμάς.¹

«Δεν μπορεί ποτέ να υπάρξει αθώος Λετριστής», δήλωνε η Λετριστική Διεθνής γύρω στα 1950 όταν ένα από τα μέλη της κατηγορήθηκε για κλοπή. Όπως είναι απεχθές να αντιμετωπίζεται κανείς ως ένοχος, άλλο τόσο είναι παράλογο να ισχυρίζεται κανείς ότι είναι αθώος ενώ έχει δημοσιεύσει στο παρελθόν ένα άρθρο με τον τίτλο «Για έναν κόσμο χωρίς αθώους».²

1. Ο αναγνώστης που θα συγκρίνει αυτό το κείμενο με τη συμβολή μου στο βιβλίο *Libertaires et ultra-gauches contre le négationnisme* (Ed.Reflex, 1996) θα διαπιστώσει ότι «Οι X-Filers» είναι μια έμμεση αυτοκριτική του τρόπου με τον οποίο υπερασπίστηκα τον εαυτό μου πριν από τρία χρόνια. Η κατάλληλη απάντηση στη συκοφαντία θα ήταν είτε η σιωπή είτε η αντεπίθεση, όχι μια δικαιολόγηση που το μόνο της αποτέλεσμα ήταν να προκαλέσει ακόμα μεγαλύτερη σύγχυση. (Ζιλ Ντωβέ)

2. (σ.τ.μ) Πρόκειται για το κείμενο «Pour un monde sans innocents» το οποίο δημοσιεύτηκε στο τέταρτο τεύχος του περιοδικού *La Banquise*.

Ο Armand Robin (1912-1961), συγγραφέας του *La Fausse Parole*, επέμενε ότι το όνομά του θα έπρεπε να προστεθεί σε κάθε μαύρη λίστα.

Δεν υπάρχει λόγος να ψάχνουμε για δικαιολογίες. Η άρνηση είναι ομολογία.

Για σχεδόν τριάντα χρόνια κάναμε διάφορα πράγματα και διατυπώσαμε κάποιες ιδέες. Οι πράξεις μας καθόριζαν αυτό που ήμασταν.

Ξαφνικά μας κατηγορήσαν ότι δεν ήμασταν αυτό που κάναμε. Σύμφωνα με τους πιο επιεικείς επικριτές μας, υποστηρίξαμε απερίσκεπτα τον αναθεωρητισμό του Ολοκαυτώματος. Άλλοι, είτε παρανοϊκοί είτε ψεύτες, το τράβηξαν ακόμα περισσότερο: για αυτούς είμαστε ξεδιάντροποι αρνητές του Ολοκαυτώματος και, για να το πούμε ξεκάθαρα, λίγο-πολύ φασιότες.

Πρέπει άραγε να εξηγήσουμε ότι δεν είμαστε αυτό που οι άλλοι ισχυρίζονται ότι είμαστε; Το να προσπαθήσουμε να αποδείξουμε το αντίθετο από αυτό που λένε δεν έχει κανένα νόημα.

Δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα για εκείνα τα χαμένα πρόβατα που επιλέ-

γουν να κρίνουν τις χιλιάδες σελίδες που έχουμε δημοσιεύσει από πενήντα γραμμές που φωτοτυπήθηκαν για τους δικούς τους σκοπούς.

Δεν έχουμε τίποτα να πούμε στους ερευνητές και τους περαστικούς που ενδιαφέρονται για την «υπεραριστερά» μόνο εάν συνδέεται με κάποια ακροδεξιά. Πώς θα σας φαινόταν μια ιστορία της γερμανικής κομμουνιστικής αριστεράς με επίκεντρο τα μέλη της που έγιναν εθνικομπολσεβίκοι; Κάτι τέτοιο είναι τόσο ουσιώδες όσο το να διαβάξεις Ζεράρ ντε Νερβάλ³ μέσα από μια ψυχιατρική σκοπιά, να επανερμηνεύεις τον Μαρξ μέσα από την ερωτική του σχέση με την υπηρέτριά του ή να μελετάς τον αναρχισμό μόνο με βάση τους προβοκάτορες που διείσδυσαν σε ελευθεριακές ομάδες.

Όσο για εκείνους που ήταν εξοικειωμένοι με τα γραπτά και τις δραστηριότητές μας, κάποιοι για είκοσι ή και τριάντα χρόνια, και που ξαφνικά άρχισαν να τρέμουν στη θέα λίγων επιλεγμένων αποσπασμάτων, μια τέτοια στάση τούς ακυρώνει σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβανομένου του διανοητικού τους επιπέδου.

Η συκοφαντία είχε την επιτυχία που επιδίωξε: μια επιτυχία στα μέσα ενημέρωσης. Μόλις όμως ο καταγγέλων εκστόμισε τα λόγια του, αυτά καλύφθηκαν από άλλους. Κάποια μέρα όλοι θα έχουν δεκαπέντε λεπτά δυσφήμισης. Η αυλαία πέφτει. Τελειώνει το δικαστικό show.

Ο γελοίος χαρακτήρας της εκστρατείας εναντίον της υπεραριστεράς, η ισχνή της σύνδεση με την πραγματικότητα, φαί-

νεται από τον τρόπο με τον οποίο μας έδωσαν τον ρόλο του κακού σε μερικά μυθιστορήματα και στη συνέχεια σε μια ταινία. Ο λίβελος μετατρέπεται σε μυθοπλασία – σίγουρο σημάδι ότι έχει φτάσει στην τελική του φάση.

Το σκάνδαλο δεν μπορεί να διαψευστεί. Ο κόσμος του Τύπου και των εκδόσεων δεν διαμορφώνει γνώμη, την αντανakλά, μιλώντας μόνο για ό,τι σχετίζεται ήδη με τον αναγνώστη και έχει φιλτραριστεί κοινωνικά.

Όταν τα μέσα ενημέρωσης έρχονται αντιμέτωπα με κάτι άγνωστο (στην προκειμένη περίπτωση, το *La Banquise*), μπορούν να επηρεάσουν τον αναγνώστη. Αλλά, καθώς ένα τέτοιο άρθρο δεν έχει την παραμικρή σχέση με τη ζωή του αναγνώστη, πόσο βαθιά μπορεί να είναι αυτή η επιρροή; Πόσο πραγματική; Το *La Banquise* αποκτά σχεδόν το ίδιο βάρος με τον εκτροχιασμό ενός τρένου στην Κίνα: εκατόν πενήντα νεκροί στην Κίνα κερδίζουν λίγες στήλες στις εφημερίδες και τριάντα δευτερόλεπτα προσοχής.

Το 1984, μετά τη δολοφονία του Ζεράρ Λεμποβισί, οι Γάλλοι αναγνώστες, που δεν είχαν ιδέα για την Καταστασιακή Διεθνή, άνοιξαν τις εφημερίδες τους και έμαθαν ότι κάποιος Γκυ Ντεμπόρ φερόταν ότι είχε διασυνδέσεις με τη «διεθνή τρομοκρατία». Προτού τα ξεχάσουν όλα αυτά, οι αναγνώστες κατέληγαν απλώς σε αυτό που πίστευαν ήδη: ότι οι εξτρεμιστές είναι εξαιρετικά αντιπαθείς.

Ακόμα και αν οι κομμουνιστικές ιδέες παρουσιάζονταν με ειλικρίνεια στη *New York Times*, και μόνο η προβολή τους εκεί θα τους αφαιρούσε το νόημά τους. Πόσο μάλλον όταν η *New York Times* είναι εχθρική προς αυτές.

Ένας υποστηρικτής του Κομμουνιστικού Κόμματος που θα ξεφύλλιζε στα πεταχτά τα κείμενα του Πάουλ Μάτικ ή του

3. (σ.τ.μ.) Ο Gérard de Nerval (1808-1855) ήταν Γάλλος συγγραφέας και ποιητής, κεντρική φιγούρα του γαλλικού ρομαντισμού. Μεταξύ άλλων, άσκησε μεγάλη επιρροή στους σουρεαλιστές. Τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια της ζωής του αντιμετώπισε σοβαρές ψυχικές διαταραχές και νοσηλεύτηκε οχτώ φορές σε ψυχιατρικά ιδρύματα. Αυτοκτόνησε σε ηλικία 46 ετών.

Σοσιαλισμός ή Βαρβαρότητα τη δεκαετία του '50 θα εξοργιζόταν: «Σίγουρα τα παίρνουν από τη CIA για να τα γράφουν όλα αυτά!» Και ένας αναγνώστης του κίτρινου τύπου θα αναφωνούσε: «Δεν ξέρω τι κρύβεται από πίσω, αλλά τουλάχιστον τα βάζουν με τους Ρώσους!»

Τα κείμενά μας από το 1970, 1979, 1983 ή το 2000 μπορούν να γίνουν κατανοητά μόνο από τους αναγνώστες τους και όχι από αυτούς που τα μελετούν τώρα αναζητώντας τον «αναθεωρητισμό» μας και που εξισώνουν την ιστορία με την εγκληματολογία και την πολιτική με την καταγγελία. Όταν γράφουμε τόμους για την επανάσταση, ο μέσος αριστερός τους αγνοεί. Κάνε να πρόβλημα. Αν του δείξουν όμως πέντε γραμμές μας για το Άουσβιτς πείθεται ότι το έχουμε κάπως «παρακάνει». Κάνει λάθος και στις δύο περιπτώσεις.

Μπορείς να δυσφημιστείς μόνο στα μάτια εκείνων για τους οποίους και με τους οποίους υπάρχουν. Η κοινή γνώμη θεωρεί ονειροπόλους, ηλίθιους ή ταραχοποιούς κάθε άτομο ή ομάδα που έχει ριζοσπαστικές αξιώσεις. Για τον μέσο αναγνώστη της *Le Monde* ή της *Guardian* είναι δύσκολο τόσο το να καταλάβει ότι το *La Banquise* δεν φλέρταρε ποτέ με τον φασισμό όσο και το να αποδεχτεί το ιστορικό όραμα του περιοδικού. Η ανυπαρξία του φλερτ προκύπτει ακριβώς από την εγκυρότητα του οράματος. Δεν υπάρχει καμία άλλη «απόδειξη».

Επειδή είμαστε επαναστάτες, δεν έχουμε τίποτα κοινό ούτε με τον φασισμό ούτε με τον σταλινισμό. Το πρόβλημα (που δεν πρόκειται να ξεπεραστεί για καιρό ακόμα) είναι ότι αυτή η φράση στερείται επί της ουσίας νοήματος για εκείνους που δεν βλέπουν κανένα περιεχόμενο στη λέξη «επανάσταση». Θα ήταν ανώφελο να περιμένουμε από ανθρώπους που δεν έχουν χρόνο γενικά για τις ιδέες μας να μας κατανοήσουν σε

αυτό το συγκεκριμένο σημείο –ότι ποτέ δεν υποστηρίξαμε τον αρνητή του Ολοκαυτώματος Φωρισόν– ειδικά όταν η καταγγελία εκλαμβάνει την κριτική στον αντιφασισμό ως κατάφωρη απόδειξη της συννενοχής με τον φασισμό: η εναντίωση στον αντιφασισμό ίσον φιλοφασισμός! Τόσο καθαρό όσο και το τζάμι στο μασωλείο του Λένιν.

Σε άλλους τομείς, ενδεχομένως, η εντελώς τυφλή λογική αυτού του συλλογισμού να κινητοποιούσε ένα είδος κριτικού αντανάκλαστικού στις τάξεις της αριστεράς, δηλαδή εκείνη την απλή ελάχιστη αντίθεση που υποτίθεται ότι διαφοροποιεί την αριστερά από τη δεξιά και, περιττό να πούμε, την αριστερά από την ακροδεξιά. Αλλά αυτή τη φορά, η επίθεση ισοδυναμούσε με μια δημοκρατική διάψευση της επαναστατικής θεωρίας, μέσω αυτού που η τρέχουσα σοφία, τώρα, στη Γαλλία και σχεδόν πουθενά αλλού, παρουσιάζει ως τη σύγκρουση που σηματοδοτεί την αλλαγή του αιώνα: την αντιπαράθεση μεταξύ αρνητισμού και αντι-αρνητισμού.⁴

Εμείς φταίμε. Όχι γι' αυτό για το οποίο κατηγορηθήκαμε αλλά για το γιατί κατηγορηθήκαμε. Οι κατήγοροι επέλεξαν το δυνατό μας σημείο, όχι τις αδυναμίες, τις απλουστεύσεις ή τις προκλήσεις μας. Εδώ δεν τίθεται ζήτημα καλού ή κακού γούστου.

4. Ο μόνος αναθεωρητισμός που έχει ιστορικό ενδιαφέρον, άρα και θεωρητικό, είναι αυτός που δίχασε τη Δεύτερη Διεθνή πριν από εκατό χρόνια και έκτοτε χρησιμεύει ως πρότυπο για τον ρεφορμισμό και ως έμπνευση για τις αντιδραστικές πολιτικές. Καλούσε σε μια διαταξική συμμαχία, στην επανενσωμάτωση του προλεταριάτου στο έθνος, σε μια κοινότητα μισθωτών υπό την καθοδήγηση του κράτους και στην αποδοχή του ιμπεριαλισμού. Εν ολίγοις, καλούσε στο πάντρεμα του έθνους και του εργατικού κινήματος, που λίγο αργότερα συνοψίστηκε από τον George Valois (ιδρυτή της πρώτης γαλλικής φασιστικής ομάδας, «Le Faisceau») στον εξής τύπο: Εθνικισμός + Σοσιαλισμός = Φασισμός.

«Σε τελική ανάλυση, η αίσθηση της πρόκλησης εξακολουθεί να είναι η πιο αξιοσημείωτη πτυχή του ζητήματος. Μια αλήθεια μπορεί πάντα να εδραιωθεί εάν εκφραστεί με εξωφρενικό τρόπο» (Μπρετόν, Συνέδριο, 17 Νοεμβρίου 1922). Η τάση της κοινωνίας να σοκάρεται από μια πράξη ή από μια μεμονωμένη παρατήρηση συμβαδίζει με την ανοχή και τους ευφημισμούς της για τη δική της απανθρωπιά.

«Αν το δικό μου θέατρο βρωμάει, είναι επειδή τα άλλα έργα μυρίζουν πολύ ωραία» (Ζαν Ζενέ, *L'Étrange mot d'*, 1967).

Θα μάθει ποτέ η κοινωνική κριτική να γράφει με σύννεση;

Φταίμε επειδή πιστεύουμε ότι ο ναζισμός είναι συμπτυκνωμένος καπιταλισμός και ότι θα μπορούσε να αποφευχθεί μόνο μέσω της επανάστασης· επειδή πιστεύουμε ότι η ανθρωπότητα μπορεί να ξεφύγει από τις σημερινές και τις μελλοντικές αιματηρές δικτατορίες μόνο μέσω της ανατροπής της καπιταλιστικής κοινωνίας.

Είναι απλώς θέμα λεξιλογίου; Σίγουρα όχι. Ακόμα και αν, για να αποφύγουμε τη λέξη καπιταλισμός, είχαμε πει: η υφιστάμενη κοινωνία, ο 20^{ος} αιώνας, ο σύγχρονος κόσμος... παρήγαγε το Άουσβιτς, η ανάκριση θα είχε εξελιχθεί ακριβώς με τον ίδιο τρόπο. Αυτό που δεν μπορεί να γίνει ανεκτό είναι το να εντοπίζεται η ναζιστική φρίκη στην πηγή της: στην παγκόσμια τάξη (ή αταξία) που βασίζεται στον καπιταλισμό. Πάρα πολλοί άνθρωποι έχουν κεκτημένο συμφέρον στο να εξηγούν τον ναζισμό με όρους μίσους, απόρριψης της διαφορετικότητας, πολιτικής του αποκλεισμού, αντισημιτισμού – εν ολίγοις διαμέσου των ναζί. Έτσι, στη Γαλλία σήμερα, θέλουν να καταπολεμήσουν το Εθνικό Μέτωπο της Λεπέν όχι μέσω της επίθεσης στην κοινωνία που το παράγει αλλά μέσω της υπεράσπισης αυτής ακριβώς της κοινωνίας εναντίον

του, και λογικά καταλήγουν να υποστηρίζουν την αριστερά, το κέντρο και κάθε μετριοπαθή πολιτικό στον βαθμό που αυτός αντιτίθεται στην ακροδεξιά.

Αυτοί που έχουν μετατρέψει τον «καπιταλισμό» σε ένα κενό διαφημιστικό σλόγκαν είναι οι ίδιοι που αντιμετωπίζουν την «επανάσταση» σαν σύνθημα. Αυτό που μας διακρίνει από αυτούς που μας καταγγέλλουν είναι ότι, σε τελική ανάλυση, εκείνοι πιστεύουν πως αυτή η κοινωνία δεν είναι και τόσο κακή. Πιστεύουν ότι υπάρχει «περισσότερη ελευθερία» σήμερα από ό,τι το 1950, ότι τα ΜΑΤ είναι «μικρότερο κακό» από τα στρατεύματα στο Πίτερλου ή από τις συμμορίες των Πίνκερτον και ότι οι νεαροί προλετάριοι είναι «καλύτερα» στο σχολείο μιας φτωχογειτονιάς από ό,τι σε ένα ορυχείο ή στον δρόμο. Αυτό ακριβώς είναι το έγκλημά μας: αρνούμαστε να κάνουμε τη σύγκριση.

«Τα στρατόπεδα συγκέντρωσης είναι η κόλαση ενός κόσμου του οποίου ο παράδεισος είναι το σούπερ-μάρκετ» (*La Banquise*, τεύχος 1, 1983). Προφανώς για εμάς δεν υπάρχει ούτε παράδεισος ούτε κόλαση. Μια φρικτή πραγματικότητα δημιούργησε την κολασμένη της αναπαράσταση. Η φρίκη του σύγχρονου καταναλωτισμού παράγει τις παραδεισένιες εικόνες της. Και στις δύο περιπτώσεις, η έκφραση που χρησιμοποιήθηκε από το *La Banquise* είχε να κάνει με εικόνες και δεν συνέκρινε τις πραγματικότητες στις οποίες βασίζεται η καθεμία, ούτε βέβαια αρνιόταν την ύπαρξή τους.

«Το “κανονικό” καθεστώς εκμετάλλευσης δεν έχει διαφορετικό χαρακτήρα από εκείνο των στρατοπέδων. Το στρατόπεδο είναι απλώς μια καθαρή εικόνα της κάπως συγκεκαλυμμένης κόλασης όπου ζουν τόσοι πολλοί άνθρωποι σε ολόκληρο τον κόσμο» (Robert Antelme, *Pauvre-*

Prolétaire-Déporté, 1948). Φυσικά, αυτή η δήλωση δεν αναφέρεται συγκεκριμένα στην τελική λύση, διότι ο Antelme μιλάει για τα στρατόπεδα συγκέντρωσης και όχι για τα στρατόπεδα εξόντωσης. Αλλά ποιος θα κατηγορούσε τον Antelme ότι θέλει να υποβαθμίσει τη φρικαλεότητα των στρατοπέδων; (Δεν ήταν στον χώρο της υπεραριστεράς. Ήταν ένας ριζοσπάστης ανθρωπιστής που εντάχθηκε στο ΚΚ Γαλλίας το 1946 και διεγράφη τέσσερα χρόνια αργότερα.) Το μοναδικό μας λάθος είναι ότι βλέπουμε την εξόντωση ως το αποκορύφωμα της συγκέντρωσης.

Τα στρατόπεδα συγκέντρωσης είναι η κόλαση ενός κόσμου του οποίου ο παράδεισος είναι το σούπερ-μάρκετ. Γιατί είναι απαράδεκτη αυτή η φράση; Γιατί ο αριστερός, ξεχνώντας όλα όσα μόλις είπαμε, ξεχνώντας ακόμα και τον Antelme που μπορεί να έχει διαβάσει, αντιλαμβάνεται αυτή τη φράση ως μια απεχθή σύγκριση μεταξύ του θαλάμου αερίων και των ανθρώπων που περιμένουν στην ουρά ενός σούπερ-μάρκετ; Διότι, παρόλο που δεν αγαπάει τα σούπερ-μάρκετ, δεν βλέπει καμία φρίκη σε αυτά. Όπως ακριβώς θα ήθελε μια δημοκρατική κοινωνία με μειωμένες μισθολογικές διαφορές, έτσι ονειρεύεται ένα εμπορικό κέντρο φιλικό προς τον καταναλωτή, με ποδηλατοδρόμους, που θα συνδέει την τοπική κοινότητα, που θα έχει στις βιτρίνες του περισσότερα εκπαιδευτικά CD-Rom απ' ό,τι κούκλες Barbie και θα πουλάει βιολογικά τρόφιμα και «fair trade» καφέ από τη Βολιβία. Με άλλα λόγια, εμπόρευμα με ανθρώπινο πρόσωπο. Σε όσους δεν έχουν κριτική στο σούπερ-μάρκετ ως συγκέντρωση των σχέσεων της αγοράς και ως τόπο συνολικής στέρησης, η διατύπωση του *La Banquise* ηχεί αλλόκοτα παράδοξη, ακόμα και αποτροπαιή.

Για εμάς, όσο και για τους κατηγορούς μας, είναι ο τρόπος που βλέπουμε το σούπερ-μάρκετ (και την κοινωνία) που καθορίζει τον τρόπο που βλέπουμε τα στρατόπεδα, όχι το αντίστροφο. Θα ήταν λοιπόν μάταιο να προσπαθήσουμε να αφοπλίσουμε τους κατηγορούς μας υπερασπιζόμενοι τη θέση μας για το Άουσβιτς, όταν αυτό που έχει σημασία είναι να τους επιτεθούμε πάνω στο ζήτημα του σούπερ-μάρκετ. Το κεντρικό ζήτημα δεν ήταν ποτέ η ανάλυση του ναζισμού ή της γενοκτονίας, αλλά το πώς σχετιζόμαστε με αυτή την κοινωνία εδώ και τώρα. Βασικά, τίποτα δεν έχει αλλάξει από τότε που ένας δημοκράτης αστυνομικός φώναξε σε έναν από εμάς το 1968: «Με τις μαλακίες σου, θέλεις να μας οδηγήσεις στον φασισμό!» Τριάντα χρόνια μετά, με αφορμή το Άουσβιτς ή και όχι, επαναλαμβάνεται η ίδια ιστορία.

Οι κατηγορίες εναντίον μας βασιζόνταν σε σκάνδαλο. Αλλά μέρα με τη μέρα, η ίδια η πραγματικότητα αποδεικνύεται σκανδαλώδης, ακόμα και σε σημείο αυτοσαρκασμού. Είναι η οικονομία, όχι το *La Banquise*, που σχεδίαζε το άνοιγμα ενός σούπερ-μάρκετ σε ένα μέρος που ονομάζεται Οσβιέτσιμ στα πολωνικά.⁵ Σκάνδαλο είναι αυτό που σοκάρει ξαφνικά έναν κόσμο που δεν αντέχει την αντανάκλασή του στον καθρέφτη. Το εμπόρευμα είναι ο μέγας βεβηλωτής. Έτσι έλεγε ένα μανιφέστο που έκλεισε 150 χρόνια ζωής το 1998.

Ο πολιτισμός μας είναι πολύ πλούσιος σε φρικαλεότητες για να επιτρέψει στον εαυτό του το διανοητικό ή ηθικό δικαίωμα

5. (σ.τ.μ.) Το 1995 προτάθηκε η οικοδόμηση ενός μεγάλου εμπορικού κέντρου ακριβώς έξω από τις πύλες του στρατοπέδου εξόντωσης του Άουσβιτς. Το έργο έγινε γνωστό με το όνομα *Άουσβιτς Σούπερ-Μάρκετ* και τελικά ακυρώθηκε έναν χρόνο αργότερα μετά από τις διαμαρτυρίες διεθνών εβραϊκών οργανώσεων και Ισραηλινών πολιτικών.

ιεράρχησης των εγκλημάτων του, αποφασίζοντας ποια από αυτά επιτρέπονται από τον νόμο και ποια καταστέλλονται. Αυτός ο κόσμος δεν ερμηνεύεται από τις ακρότητες αλλά από το σύνθημα. Το γκουλάγκ δεν ήταν το κλειδί για την ΕΣΣΔ ούτε τα στρατόπεδα συγκέντρωσης ήταν το κλειδί για τον χιτλερισμό. Οι κρίσεις, οι πόλεμοι και οι μαζικές σφαγές εκφράζουν τον παροξυσμό της κοινωνίας, αλλά δεν εξηγούν τη λογική που τα παράγει. Παρ' όλα αυτά, επί της ουσίας αυτό για το οποίο κατηγορεί η δημοκρατία τον ναζισμό είναι η σχεδιασμένη μαζική δολοφονία – ενώ οι αναθεωρητές ισχυρίζονται ότι δεν ήταν σχεδιασμένη. Τι περισσότερο μπορεί να ειπωθεί σε σχέση με αυτή τη συζήτηση το 2000 από ό,τι το 1980 ή το 1983; Το έγκλημα εναντίον του οποίου εξεγειρόμαστε είναι ο χαρακτήρας και η συνέχιση αυτής της κοινωνίας, διότι αυτό το βασικό έγκλημα εμπεριέχει όλα τα άλλα.

Τη δεκαετία του '70, οι «νέοι φιλόσοφοι» στη Γαλλία και οι θαυμαστές του Σολζενίτιν αντικατέστησαν το Άουσβιτς με το Αρχιπέλαγος Γκουλάγκ. Είκοσι ή τριάντα χρόνια αργότερα, κάποιοι αριστεροί εξαπολύουν έναν μίνι πόλεμο εναντίον μιας επαναστατικής κριτικής στην οποία προσποιούνται ότι βλέπουν έναν προάγγελο κάποιας νεοναζιστικής απειλής. Η δημοκρατική προσταγή παραμένει αναλλοίωτη: Αν δεν αναγνωρίζεις τον ολοκληρωτισμό ως τον Νούμερο Ένα εχθρό, τότε είσαι συνένοχος στο έγκλημα. Όσοι επιμένουν να μιλούν για τον καπιταλισμό όταν όλοι θα πρέπει να ανησυχούν για τα «πραγματικά» πιεστικά ζητήματα (δικτατορία, κυριαρχία, ρατσισμός, έλλειψη ανεκτικότητας) είναι απαράδεκτοι και πρέπει να κυνηγηθούν.

Αυτή η μικρή εκστρατεία είχε τουλάχιστον το θετικό ότι απέδειξε πως δεν είναι όλα «αφομοιώσιμα» και ότι η κοινωνία του θεάματος δεν μπορεί εύκολα να χωνέψει

κριτικές που είναι λίγο ριζοσπαστικές. Βέβαια, εάν κάποιο άτομο ή ομάδα με επαναστατικές αξιώσεις συρθεί μπροστά στα μάτια της κοινής γνώμης, θα ήθελε να συρθεί για αυτό που πραγματικά είναι. Αλλά η κατασκευή τεράτων δεν είναι μόνο προϊόν του τέλους του 20^{ου} αιώνα. Ο Θιέρσος δεν σφαγίασε τους εξεγερμένους του 1871 για το κοινοτικό δημοκρατικό τους πρόγραμμα, αλλά ως δολοφόνους και εμπρηστές. Η Τρίτη Γαλλική Δημοκρατία δεν φυλάκιζε τους αναρχικούς για τις ατομικιστικές ή κολεκτιβιστικές τους πεποιθήσεις, αλλά απλώς ως βομβιστές. Χρειάστηκαν να περάσουν πολλά χρόνια για να σταματήσει ο Τύπος να δημοσιεύει αποκαλυπτικά άρθρα ότι ο Μαρξ είναι δήθεν πράκτορας του Μπίσμαρκ και ο Λένιν Γερμανός κατάσκοπος. Το *La Banquise* προσπάθησε να εξηγήσει το γιατί δεν υπάρχουν τέρατα: θα ήταν γελοίο να προσπαθήσουμε να δείξουμε ότι δεν είμαστε τέρατα με το να αποδείξουμε ότι δεν είμαστε αρνητές του Ολοκαυτώματος.

Μόνο ο σταλινισμός μετέτρεψε τη συκοφαντία σε συνήθεια για κάποιους και σε εμμονή για πολλούς. Αρκετές δεκαετίες αργότερα, οι Βισίνσκι⁶ των προαστίων εξακολουθούν να είναι ενοχλητικοί, διότι συνδυάζουν την κοινή λογική και την ηθική με το ενάρετο τουπέ εκείνων που υποστηρίζουν μόνο καλούς σκοπούς. Ζώντας σε μια δημοφιλή γειτονιά, δεν ξεχνούν ποτέ να επιδεικνύουν πόσο τέλεια διαπιστευτήρια διαθέτουν, με γονείς είτε χειρώνακτες εργάτες είτε στην Αντίσταση. Έχουν οικογένεια, εργάζονται, και αν γράφουν, σίγουρα δεν γράφουν πορνογραφικά μυθιστορήματα. Έχουν επίσης ένα κοινό, και βιβλίο με το βιβλίο το καθησυχάζουν. Γευματίζουν με έναν αρχισυνδικαλιστή και μετά τον αφήνουν για να παρελάσουν με τους τροτσκιστές.

6. (σ.τ.μ.) Ο Αντρέι Βισίνσκι ήταν εισαγγελέας στις δίκες της Μόσχας.

Το σταλινικό τους παρελθόν δεν ήταν παρά μια μακρόσυρτη διαφωνία. Διέσχισαν τη χώρα του Μάο με την πλέον κριτική ματιά. Ενσαρκώνουν το επαναστατικό πνεύμα της δεκαετίας του '60 που έχει στραφεί πλέον στον ρεαλισμό και δεν διστάζουν να ρίξουν το ψηφοδέλιό τους στην κάλπη: ο αυτοδικαίωτος σέβεται ό,τι απαιτεί σεβασμό. Τα βιβλία τους δεν είναι βιβλία αλλά καλές πράξεις. Πώς θα μπορούσαν να παραστρατήσουν; Έχουν το δίκιο με το μέρος τους πριν καν προβούν σε κάποια πράξη: ό,τι καταγγέλλεται από το Καλό δεν μπορεί παρά να είναι Κακό.

Δεν είναι όμως όλοι τόσο ευνοημένοι: όποιος κάνει κριτική στη δημοκρατία χάνει την υπόληψή του. Απέναντί μας, οι καταγγέλλοντες αρκεί να δηλώσουν την αγανάκτησή τους. Η ανάγνωση του *La Banquise* έκανε τους κατήγορούς μας να αρρωστήσουν, δεν αισθάνονται τόσο διαφωνία όσο ναυτία. Τι καλύτερο επιχείρημα από τον πόνο; Τέτοιος ακραίος πόνος και θυμός δεν μπορεί να είναι λάθος. Ο συναισθηματικός εκβιασμός μετατρέπει τον αντίπαλο σε τέρας. Αξιοπρεπείς τύποι εναντίον καθαρμάτων, αυτό είναι όλη η ιστορία.

Κάθε πολιτική δίκη βάζει την πρόθεση στο εδώλιο του κατηγορουμένου. Γι' αυτόν τον λόγο, δεν εξυπηρετεί σε τίποτα να στραφεί η κατηγορία εναντίον των κατηγορών. Φυσικά οι δημοκρατίες επέτρεψαν τη γενοκτονία των Εβραίων. Φυσικά οι ανώτερες βαθμίδες του γαλλικού φασισμού δεν στελεχώθηκαν από «μπορντιγκιστές», αλλά από ηγέτες που προέρχονταν από τις τάξεις των πρώην σοσιαλιστών και των πρώην σταλινικών. Φυσικά όσοι μας καταγγέλλουν ως κρυφούς αντισημίτες υποστηρίζουν ένα ΚΚ που οι παλιοί και τωρινοί Ρώσοι σύντροφοί του διατηρούν πρόθυμα μια βαριά αντιεβραϊκή ρητορική που επισκιάζει τα αστεία και τους υπαινιγμούς

της Λεπέν. Φυσικά οι πρώην αριστεροί που καταφέρονται εναντίον μας υμνούσαν επί τριάντα χρόνια έναν τριτοκοσμισμό που συχνά προσεγγίζει τον εθνικομπολσεβικισμό και έχουν σφίξει πάμπολλα αιματηρά χέρια στην Κούβα και στο Πεκίνο. Φυσικά θέλουμε πολύ να φωνάξουμε σε όλους τους ακτιβιστές, τους δημοσιογράφους και τους ακαδημαϊκούς που υποστηρίζουν μια αριστερά η οποία έναν αιώνα πριν συσπειρώθηκε για την υπεράσπιση της πατρίδας: εθνικοσοσιαλισμός είναι η δική σας πολιτική. Όλα αυτά είναι αλήθεια. Αλλά θα χάναμε την ουσία αν ανταποδίδαμε τον χλευασμό «ΕΣΕΙΣ είστε οι φασίστες», όταν αυτό που έχει σημασία είναι να διαλύσουμε κάθε μορφή στιγματισμού. Σε αντίθεση με τους εχθρούς μας, εμείς δεν έχουμε εχθρούς. Δεν είμαστε ενάντια στη μισθωτή εργασία επειδή το αφεντικό έχει μυστικό τραπεζικό λογαριασμό στην Ελβετία. Ποιος νοιάζεται εάν αυτοί που μας αντιμετωπίζουν ως εχθρούς έχουν βρώμικα χέρια ή όχι; Ας τους αφήσουμε να εκμεταλλευτούν μια αρετή που είναι για αυτούς τόσο λόγος ύπαρξης όσο και τρόπος για να βγάζουν τα προς το ζην. Γιατί είναι έντιμοι άντρες...

Κάθε πολιτική πρέπει να κρίνεται από τις μεθόδους της. Η κοινωνική κριτική επιτίθεται σε έναν τρόπο ζωής καθώς και σε θεσμούς. Η πολιτική της καταγγελίας κάνει το ακριβώς αντίθετο: είναι ήπια με τις κοινωνικές σχέσεις και σκληρή με τα άτομα. Διεκδικεί την ηθική κάθαρση. Τον εξαγνισμό. Την εξάλειψη των κακοποιών. Απολαμβάνει να αποκαλύπτει ονόματα και απαιτεί να το κάνουν και οι άλλοι. Καταδίδει και αγαπά τους καταδότες. Θεωρεί δεδομένο ότι η κοινωνία θα ήταν μια χαρά χωρίς τον κερδοσκόπο που συσσωρεύει πλούτο, χωρίς τον ναζί, χωρίς τον παιδόφιλο. Και, επιπλέον, χωρίς εκείνους που αρνούνται να επιλέξουν τον λάθος στόχο, χωρίς εμάς. Το ιστορικό

όραμα όπου οι κοινωνικές δυνάμεις αντι-παρτίθενται μεταξύ τους έχει αντικατασταθεί από αυτό της αντιπαράθεσης μεταξύ μιας κυρίαρχης φιγούρας και των καταπιεσμένων προσώπων, μεταξύ ενός δήμιου και των θυμάτων του, που δεν έχει άλλη προέλευση παρά την ιδεολογία, το μίσος και την επιθυμία για αποκλεισμούς και κυριαρχία – μια επιθυμία που βρίσκεται πίσω από τον διεθνή κερδοσκόπο, τον ναζί, τον βιαστή, τον αρνητή του Ολοκαυτώματος και τον υπεραριστερό συνεργό τους... Το σημαντικό είναι να βρίσκεσαι στην πλευρά του καλού και να τροφοδοτείς τους ανθρώπους με κρυφές εσωτερικές πληροφορίες.

Οι επαναστάτες πάντα προσπαθούσαν να πουν: έτσι έχουν τα πράγματα και έτσι θα μπορούσαν να αλλάξουν. Η αλήθεια δεν είναι ποτέ μυστικό. Είναι θέμα κατανόησης και όχι αποκάλυψης. Στερεί από τον ειδικό το προνόμιό του. Διαφορετικά, μόνο οι φυσικοί θα είχαν το δικαίωμα να μιλούν για την πυρηνική ενέργεια και μόνο οι βιολόγοι θα μπορούσαν να μιλήσουν για τη γενετική τροποποίηση: με άλλα λόγια, ο απλός άνθρωπος είναι για πάντα καταδικασμένος να αξιολογεί τις απόψεις των ειδικών που βρίσκονται πάντα μία ανακάλυψη πιο μπροστά από αυτόν. Ένα από τα κριτήρια της επαναστατικής κριτικής είναι ότι προϋποθέτει την ισότητα: όχι επειδή θεωρεί ότι ο καθένας είναι σε θέση να απορροφήσει τη γνώση ενός νομπελίστα σε έξι μήνες, αλλά επειδή τα ερωτήματα που θέτει είναι διαφορετικά. Η κοινωνική κριτική βασίζεται σε γεγονότα που δεν είναι προφανή, αλλά είναι θεμελιώδη και κατανοητά από όλους. Το «μυστικό» είναι ότι δεν υπάρχει κανένα μυστικό.

Ο χειρότερος ειδικός είναι αυτός που έχει εξειδίκευση στα μυστικά. «Πιστέψτε το αδύνατο»: η θεωρία συνωμοσίας ξεκινάει από τη βάση ότι όλα κρύβουν το αντίθετό τους. Θεωρεί ότι υπάρχει μια ψεύτικη αλή-

θεια και κάποιοι που την παράγουν. Ανίκανη να κατανοήσει τη βάση αυτής της κοινωνίας –το ότι δουλεύουμε, αγοράζουμε, πουλάμε, πηγαίνουμε εκεί που μας λέει ο κρατικός αξιωματούχος– ξεθάβει το ντοκουμέντο που υποτίθεται ότι αποδεικνύει την απληστία του αφεντικού, τη διαφθορά του δημάρχου, το σκοτεινό παρελθόν του πολιτικού, την ανήθικη σεξουαλική ζωή του δισεκατομμυριούχου, και φυσικά μερικά μυστικά κονδύλια. Είτε αποκαλύπτει τους «πραγματικούς» αφέντες του κόσμου είτε τη μαφία, είτε το χρυσάφι της Μόσχας⁷ είτε την Τριμερή Επιτροπή,⁸ είτε τη θρησκευτική σχέση του Sun Myung Moon⁹ είτε το Opus Dei, είτε τους πράκτορες της Μοσάντ είτε

7. (σ.τ.μ.) Το χρυσάφι της Μόσχας ήταν 510 τόνοι χρυσού, που αντιστοιχούσαν στο 72,6% των συνολικών αποθεμάτων χρυσού της Τράπεζας της Ισπανίας, οι οποίοι μεταφέρθηκαν μετά το ξέσπασμα του ισπανικού εμφυλίου πολέμου από τη Μαδρίτη στη Σοβιετική Ένωση. Κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου, η έκφραση το «χρυσάφι της Μόσχας» χρησιμοποιήθηκε διεθνώς από την αντισοβιετική προπαγάνδα υπονοώντας τα απόκρυφα κεφάλαια της Σοβιετικής Ένωσης που τα χρησιμοποιούσε για τη χρηματοδότηση κομμουνιστικών κομμάτων και συνδικάτων αλλά και για την πρόκληση πολιτικών και κοινωνικών αναταραχών στις χώρες τις Δύσης.

8. (σ.τ.μ.) Η Τριμερής Επιτροπή είναι ένα thinktank που ιδρύθηκε το 1973 από τον Ντέιβιντ Ροκφέλερ για την προώθηση των καπιταλιστικών συμφερόντων μεταξύ Ιαπωνίας, Δυτικής Ευρώπης και Βόρειας Αμερικής. Μαζί με τη Λέσχη Μπίλντερμπεργκ, θεωρείται από τους συνωμοσιολόγους ένας από τους πυλώνες της «παγκόσμιας διακυβέρνησης».

9. (σ.τ.μ.) Ο Sun Myung Moon ήταν Βορειοκορεάτης ο οποίος τη δεκαετία του 1950 εγκαταστάθηκε στις ΗΠΑ και ίδρυσε την επονομαζόμενη Εκκλησία της Ενοποίησης, μια θρησκευτική σχέση με κύρια χαρακτηριστικά τον αντικομμουνισμό και την υπεράσπιση των καπιταλιστικών αξιών. Ο ίδιος ο Moon ισχυριζόταν ότι ο Ιησούς, αυτοπροσώπως, του είχε αναθέσει να

τους πληροφοριοδότες της Στάζι, αυτή η οπτική συσσωρεύει κατακερματισμένα γεγονότα. Είναι αυτή η φτωχή οπτική που έφτασε στο αποκορύφωμα της καρικατούρας στο πρόσφατο ανακριτικό παραλήρημα. Όταν το μυαλό πιστεύει σε απόκρυφες δυνάμεις, βραχυκυκλώνει.

Εδώ και διακόσια χρόνια υπάρχει μια κοινή αντιδραστική θέση (που υιοθετείται, μεταξύ άλλων, από τον φασισμό) η οποία αναπαριστά μια κοινωνία που είναι σάπια αλλά εξακολουθεί να βασιζείται σε υγιή θεμέλια, και η οποία θέτει ως στόχο να χωρίσει την ήρα από το στάρι μέσα από την αποκάλυψη ολέθριων υπόγειων δυνάμεων. Η πολιτική ως καταγγελία προϋποθέτει μια πεφωτισμένη ελίτ ικανή να προειδοποιεί τον μέσο παραπλανημένο θνητό για εκείνους που θα τον διαφθείρουν. Μεταξύ των δύο παρακάτω δηλώσεων υπάρχει μια ομοιότητα στη μέθοδο: «Το κοινοβούλιο βρίσκεται στα χέρια των τραπεζών» και «Η υπεραριστερά υποστηρίζει τους νεοναζί».¹⁰

Η διαφορά ανάμεσα σε αυτούς που μας καταγγέλλουν και εμάς: εμείς δεν κρατάμε φακέλους για αυτούς.

Πρώην μέλη του *La Banquise*:
J.-P. C., G.D., J.H., D.M. (1999)

Παραθέματα

«Το προλεταριάτο δεν διερωτάται απλώς τι θέλουν οι αστοί, αλλά τι είναι αναγκασμένοι να κάνουν», Μαρξ, *German Brussels Gazette*, 12 Σεπτεμβρίου 1847.

«Τίποτα δεν είναι ακατανόητο», Ιζιντόρ Ντυκάς (Κόμης του Λοτρεαμόν), *Ποιήματα*, 1870.

«Λέει αυτό που λέει, κυριολεκτικά και με κάθε δυνατό τρόπο». Ο Ρεμπώ προς τη μητέρα του που είχε μείνει ενεή μετά την ανάγνωση του *Μια εποχή στην κόλαση*, 1873.

«Τον παρακολουθούσα με κάποιο ενδιαφέρον, διότι ήταν η πρώτη φορά που έβλεπα ένα άτομο που το επάγγελμά του ήταν να λέει ψέματα – με εξαίρεση τους δημοσιογράφους», Τζωρτζ Όργουελ, *Πεθαίνοντας στην Καταλωνία*, 1938.

ολοκληρώσει το έργο του και να γίνει πατέρας ολόκληρης της ανθρωπότητας...

10. Το «Le Parlement aux mains des banques» δημοσιεύτηκε στο *Contre Courant* τον Νοέμβριο του 1956. Έχει γραφτεί από τον Paul Rassinier, έναν από τους θεμελιωτές του αναθεωρητισμού του Ολοκαυτώματος.